

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра соціально-економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Національна економіка**» вибіркового компоненту
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

081 Право (право)

Суми 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол № 8 від 14.08.2024р.

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол № 8 від 08.07.2024р.

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
Протокол № 7 від 13.08.2024р.

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-економічних дисциплін
Протокол № 23 від 25.06.2024

Розробник:

Доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат наук з державного управління, доцент **Дементов В.О.**

Рецензенти:

1. Доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, кандидат економічних наук, доцент **Ревенко О.В.**
2. Доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук **Парфентій Л.А.**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем - 10	08 Право 081 Право Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс - 2 Семестр -3 Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекції – 20; Практичні заняття – 20; Самостійна робота – 50 Індивідуальні завдання: Курсова робота – не передбачено навчальним планом		заочна форма навчання Лекції – 6; Практичні заняття – 8; Самостійна робота – 76; Індивідуальні завдання: Курсова робота – не передбачено навчальним планом

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Національна економіка» включає вивчення закономірностей та особливостей функціонування національної економіки порівняно з економіками інших країн.

Завдання дисципліни «Національна економіка» полягають у розкритті загального та особливого в національній економічній системі, виявленні інституціональних чинників та їх впливі на специфіку економічного розвитку, функціональної ролі держави в управлінні економікою та її інтеграції у світове господарство.

Міждисциплінарні зв'язки: В освітньо-професійних програмах підготовки бакалавра «Національна економіка» вивчається після опанування дисципліни «Основи економічної теорії». Вивчення дисципліни «Національна економіка» дає базові економічні знання як для подальшого вивчення дисципліни «Міжнародна економіка», так і правових дисциплін, пов'язаних з економічною діяльністю.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- сутність економічних категорій національної економіки, які формують основи економічної освіти майбутніх працівників органів внутрішніх справ;
- структуру та особливості економіки України; методологічні підходи національної економіки до аналізу господарської діяльності;
- особливості трансформації економіки України, її структурної перебудови в умовах ринкової перетворень;
- інституційні форми інтеграції України в світове господарство;

вміти:

- застосовувати економічні категорії при оцінці процесів, що відбуваються в економіці України;
- виконувати порівняльний аналіз національної економіки з економіками інших країн.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК15.	Прагнення до збереження навколишнього середовища
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (КФ)	СК 10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

1. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА №1. «Національна економіка: загальне та особливе. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки».

Предмет навчальної дисципліни. Функції національної економіки. Методологія вивчення національної економіки.

Національна економіка і економічна система. Цілі національної економіки. Структура національної економіки.

Макроекономічний та мікроекономічний рівні національної економіки.

Теорії макроекономічного регулювання. Меркантилізм. Фізіократи. Класична теорія регулювання (саморегулювання): А. Сміт, Т. Мальтус, Д. Рікардо, Ж. Б. Сей, Дж. Ст. Мілль. Німецька історична школа. Розвиток теорії національної економіки в роботах маржиналістів. Новий підхід до дослідження національного господарства в роботах Дж. М. Кейнса. Теорії неокласичного, неоліберального, неконструктивного напрямку: монетаризм, теорія раціональних очікувань, теорія суспільного вибору, теорія «економіки пропозиції». Неокласичний синтез. Соціально-інституціональний напрямок.

Особливості формування розвитку національної економіки України.

ТЕМА №2. «Характеристика економічного потенціалу».

Природні ресурси України. Вугільні басейни. Нафтогазоносні родовища. Родовища чорних та кольорових металів. Родовища та сировинна база хімічної промисловості. Лісові ресурси України. Земельні ресурси. Паливно-енергетичний комплекс України. Гірничо-металургійний комплекс України. Агропромисловий комплекс України. Трудові ресурси. Науково – технічний потенціал. Національне багатство.

ТЕМА №3. «Функціонування інфраструктури національного ринку».

Інфраструктура національного ринку її роль у ринковій економіці. Елементи інфраструктури ринку та основні принципи їх функціонування. Організаційно-технічна, фінансово-кредитна, науково-дослідницька інфраструктура національного ринку.

Суб'єкти національної економіки.

Пріоритети розвитку ринкової інфраструктури національного ринку в умовах глобалізації.

ТЕМА №4. «Державність та державне управління економікою».

Система органів державної влади та їх функції у сфері управління економікою України.

Державний бюджет як головний засіб управління соціально-економічним розвитком країни. Податки як інструмент регулювання економіки. Кредитно-грошова політика держави. Вплив держави на ціни і ціноутворення.

Захист конкуренції та економічне стимулювання.

ТЕМА №5. «Демократія, економічна свобода та економічний порядок».

Економічний порядок та економічна свобода. Конкуренція. Свобода підприємництва та вибору. Роль держави. Демократія. Пряма демократія. Представницька демократія.

Характерні риси змішаної системи управління. Моделі державного регулювання економіки: американська, шведська, японська та німецька. Економічний дирижизм та економічний лібералізм.

ТЕМА №6. «Інституціональні чинники розвитку національної економіки. Суспільний добробут та соціально-ринкова економіка».

Економічні інститути: суть, класифікація, функції. Основні інституціональні чинники функціонування національної економіки. Власність як головний економічний інститут. Трансформація форм власності.

Основні поняття теорії суспільного добробуту. Індивідуальний і суспільний добробут. Ефективність і справедливість як критерії добробуту.

Соціальна політика держави як основа підвищення добробуту громадян.

ТЕМА №7. «Структурна перебудова національної економіки».

Структура економіки як об'єкт державного регулювання. Суть структурного регулювання.

Сучасна структура економіки України та заходи по її реформуванню.

Сутність державної інвестиційної політики. Державне регулювання інвестиційної діяльності громадян.

ТЕМА №8. «Програмування та прогнозування національної економіки».

Сутність та основні принципи соціально-економічного прогнозування. Методи та моделі прогнозування

Суть державного програмування, види програм. Порядок розроблення та виконання державних цільових програм. Макроекономічне планування в системі державного регулювання економіки. Система макроекономічних показників та їх застосування в регулюванні економіки.

ТЕМА №9. «Політика економічного зростання в національній економіці».

Економічне зростання як основа національної економіки. Типи та характерні особливості економічного зростання. Фактори, що впливають на економічне зростання.

Національна стратегія і політика та моделювання економічного зростання.

Проблеми і тенденції економічного зростання в Україні.

ТЕМА №10. «Інституціональні форми інтеграції у світове господарство».

Суть, особливості й структура розвитку світового господарства.

Міжнародні торговельні відносини і ефективність поділу праці. Теорії міжнародної торгівлі. Зовнішньоекономічна політика і її види. Платіжний баланс і його види.

Інтеграція національної економіки України у світове господарство.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №3							
Тема № 1 «Національна економіка: загальне та особливе. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки».	10	2		2		6	Залік
Тема № 2 «Характеристика економічного потенціалу».	10	2		2		6	
Тема №3 «Функціонування інфраструктури національного ринку».	8	2		2		4	
Тема № 4 «Державність та державне управління економікою».	8	2		2		4	
Тема № 5 «Демократія, економічна свобода та економічний порядок».	8	2		2		4	
Тема № 6 «Інституціональні чинники розвитку національної економіки.Суспільний добробут та соціально-ринкова економіка».	8	2		2		4	
Тема № 7 «Структурна перебудова національної економіки».	10	2		2		6	
Тема № 8 «Програмування та прогнозування національної економіки».	10	2		2		6	
Тема № 9 «Політика економічного зростання в національній економіці».	8	2		2		4	
Тема № 10 «Інституціональні форми інтеграції у світове господарство».	10	2		2		6	
Всього за семестр № 3:	90	20		20		50	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1 «Національна економіка: загальне та особливе. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки».	10	2		2		6	Залік
Тема № 2 «Характеристика економічного потенціалу».	8	0		0		8	
Тема № 3 «Функціонування інфраструктури національного ринку».	8	0		0		8	
Тема № 4 «Державність та державне управління економікою».	10	0		2		8	
Тема № 5 «Демократія, економічна свобода та економічний порядок».	8	0		0		8	
Тема № 6 «Інституціональні чинники розвитку національної економіки. Суспільний добробут та соціально-ринкова економіка».	10	2		2		6	
Тема № 7 «Структурна перебудова національної економіки».	8	0		0		8	
Тема № 8 «Програмування та прогнозування національної економіки».	8	0		0		8	
Тема № 9 «Політика економічного зростання в національній економіці».	8	0		0		8	
Тема № 10 «Інституціональні форми інтеграції у світове господарство».	12	2		2		8	
Всього за семестр № 3:	90	6		8		76	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1 «Національна економіка: загальне та особливе. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки».		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. З'ясувати цілі та методологію національної економіки. 4. Розкрити особливості національного економічного мислення 5. Розглянути розвиток теорії національної економіки в роботах українських економістів. 6. Проаналізувати розвиток теорії національної економіки в роботах представників німецької історичної школи. 7. З'ясувати, як відбувалося роздержавлення власності в умовах України.	[О: 2, 3, 4, 6] [Д: 1,3,7]
Тема № 2 «Характеристика економічного потенціалу».		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Розглянути родовища та сировинну базу хімічної промисловості України. 2. Розкрити особливості національного багатства України. 3. Розкрити сутність енергетичної безпеки України.	[О: 1, 2, 3] [Д: 1, 5, 8]
Тема № 3 «Функціонування інфраструктури національного ринку».		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Пояснити особливості розвитку будівельного комплексу України. 2. Розглянути функціонування сучасної системи зв'язку і телекомунікацій в Україні. 3. Проаналізувати елементи спеціалізованої інфраструктури.	Інформацію потрібно шукати в Інтернеті або у щорічних статистичних збірниках.
Тема № 4 «Державність та державне управління економікою».		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Розкрити функції державного управління. 2. Розглянути особливості індикативного планування. 3. З'ясувати сутність державне регулювання. 4. Розкрити засоби захисту і стимулювання конкуренції	[О: 5,6, 7,8,9,10] [Д: 1,5,7]
Тема № 5 «Демократія, економічна свобода та економічний порядок».		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Розкрийте сутність демократії 2. Дайте характеристику основних елементів економічної свободи. 3. Зробіть порівняльний аналіз прямої і представницької демократії	[О: 5,6, 7,8,9,10] [Д: 8]
Тема № 6 «Інституціональні чинники розвитку національної економіки. Суспільний добробут та соціально-ринкова економіка».		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Розкрити роль приватизації у здійсненні інституційних перетворень в економіці України. 2. З'ясувати стан і перспективи розвитку конкуренції в Україні. 3. Розкрити особливості держави загального добробуту у США. 4. Розкрити елементи соціальної допомоги малозабезпеченим верствам населення в Україні. 5. З'ясувати особливості соціального страхування в Україні	[О: 5,6, 7,8,9,10] [Д: 2,7,8]
Тема № 7 «Структурна перебудова національної економіки».		[О: 5,6, 7,8,9,10] [Д: 7,8]

1	Законспектувати і вивчити питання: 1.Розкрити сутність структурної перебудови в національній економіці та її етапи. 2.Роглянути форми власності у сільському господарстві. 3.Проаналізувати інвестиції в національну економіку. 4.Проаналізувати розвиток галузей промисловості за роки незалежності України.	[О: 5,6, 7,8,9,10][Д: 7,8]
	Тема № 8 «Програмування та прогнозування національної економіки».	
1	Законспектувати і вивчити питання: 1.Розкрийте суть прогнозування та його види. 2.Розкрийте принципи державного прогнозування. 3.Опишіть методи розробки прогнозів. 4.Опишіть різновиди бюджетного прогнозування.	[О: 5,6, 7,8,9,10][Д: 4]
	Тема № 9 «Політика економічного зростання в національній економіці».	
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. З'ясуйте, як відбувалося реформування податкової системи. 2.Розкрийте, в чому полягало реформування і децентралізація бюджетної системи. 3.Розкрийте особливості фіскальної політики в Україні. 4.Розкрийте особливості монетарної політики в Україні.	[О: 5,6, 7,8,9,10] [Д: 1]
	Тема № 10 «Інституціональні форми інтеграції у світове господарство».	
	Законспектувати і вивчити питання: 1.Розкрийте інтеграційні процеси в світовому господарстві. 2.Проаналізуйте платіжний баланс України. 3.Ознайомтесь з світовою організацією торгівлі: виникнення і сучасний стан. 4.Ознайомтесь з виникненням і розвитком Європейського Союзу.	[О: 5,6, 7,8,9,10] [Д: 1,6]

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми курсових робіт – не передбачено навчальним планом

5.1.2. Теми наукових робіт

1. Сутність елементів структури національної економіки.
2. Макроекономічний та мікроекономічний рівні національної економіки.
3. Систему національних рахунків (СНР).
4. Становлення підприємницької діяльності в Україні.
5. Трудовий потенціал України.
6. Особливості антимонопольної політики України.
7. Науковий потенціал України.
8. Структуру національного багатства.
9. Земельні ресурси України.
10. Будівельний комплекс України та його розвиток за роки незалежності України.
11. Принципи державного управління.

12. Система органів влади в Україні.
13. Державність та економічні функції держави.
14. Функції державного управління.
15. Державне управління.
16. Виконавча влада і державне управління.
17. Економічна свобода.
18. Принципи інституціонального розвитку національної економіки.
19. Становлення підприємництва в Україні.
20. Особливості проведення приватизації великих стратегічних підприємств в Україні.
21. Проблеми розвитку малого підприємництва в Україні.
22. Напрями антимонопольної політики в Україні.
23. Держави загального добробуту.
24. Шведська модель соціал-демократичної держави добробуту.
25. Держава загального добробуту в соціально-орієнтованій економіці ФРН
26. Сутність соціальної політики.
27. Принципи реалізації соціальної політики.
28. Поняття соціального захисту. Система соціального захисту в Україні.
29. Основні принципи структурних перетворень.
30. Аграрна політика в Україні.
31. Упорядкування видів і форм власності. Приватизація.
32. Розвиток структурної політики регіонів.
33. Реструктуризація в Україні.
34. Різновиди бюджетного прогнозування.
35. Закон України «Про державні цільові програми».
36. Політика економічного зростання в Україні.
37. Модель інноваційного розвитку економіки України.
38. Прогнозування та його види.
39. Принципи державного прогнозування.
40. Методи розробки прогнозів.
41. Економічне програмування.
42. Система прогнозування та розробки програм в Україні.
43. Зовнішньоекономічна політика України.
44. Зовнішня торгівля України в СОТ.
45. Платіжний баланс та його структура.
46. Критерії вступу України до ЄС.
47. Державна політика із залученню іноземних інвестицій.
48. Фіскальна політика
49. Монетарна політика.
50. Співробітництво України з міжнародними організаціями.

6. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Національна економіка» використовуються різні методи навчання – від пояснювально-ілюстративних до проблемних.

Наглядною є умовно-графічна інформація (схеми, таблиці, графіки тощо). До активних методик навчання входять ділові, управлінські та навчальні ігри, тренінги. У процесі проведення ігор реалізуються такі психолого-дидактичні закономірності:

- принцип негайного застосування знань;
- зведення абстрактних знань і понять на рівень чуттєвого перетворення матеріалу;
- наближення до практичного розуміння економічних категорій та закономірностей.

Серед найважливіших засобів навчання у поєднанні з активною діяльністю студентів, особливо активно використовуються засоби інтерактивного навчання (презентації, фільми, анімація тощо). Індивідуальні завдання мають переважно дослідницький характер.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

7.1. Контрольні питання, що виносяться на підсумковий контроль (залік).

1. Що є предметом вивчення дисципліни «Національна економіка»?
2. Розкрийте сутність елементів структури національної економіки.
3. Опишіть макроекономічний та мікроекономічний рівні національної економіки.
4. Які функції національної економіки як науки?
5. Охарактеризуйте який вклад в розробку теорії національної економіки зробили представники різних шкіл економіки?
6. Якими видами природничих ресурсів забезпечена Україна?
7. Охарактеризуйте в чому полягає приватизація державного майна в Україні?
8. Опишіть становлення підприємницької діяльності в Україні.
9. Охарактеризуйте трудовий потенціал України.
10. Розкрийте особливості антимонопольної політики України.
11. Охарактеризуйте науковий потенціал України.
12. Розкрийте структуру національного багатства.
13. Охарактеризуйте земельні ресурси України.
14. Охарактеризуйте будівельний комплекс України та його розвиток за роки незалежності України.
15. Опишіть принципи державного управління.
16. Опишіть систему органів влади в Україні.
17. Охарактеризуйте в чому полягає державність та розкрийте економічні функції держави.
18. Опишіть функції державного управління.

19. Охарактеризуйте методи державного управління.
20. Розкрийте функції виконавчої влади і державного управління.
21. Розкрийте сутність основних елементів економічної свободи.
22. Охарактеризуйте принципи інституціонального розвитку національної економіки.
23. Яка роль приватизації у проведенні інституційних перетворень в Україні?
24. Охарактеризуйте етапи становлення підприємництва в Україні.
25. В чому полягає інституціоналізація ринкової інфраструктури?
26. Розкрийте особливості проведення приватизації великих стратегічних підприємств в Україні.
27. Охарактеризуйте проблеми розвитку малого підприємництва в Україні.
28. Покажіть, в чому полягають найважливіші напрями антимонопольної політики в Україні.
29. Опишіть класифікацію держав загального добробуту.
30. Опишіть шведську модель соціал-демократичної держави добробуту.
31. Охарактеризуйте державу загального добробуту в соціально орієнтованій економіці ФРН
32. Розкрийте сутність соціальної політики.
33. Розкрийте принципи реалізації соціальної політики.
34. У чому полягає соціальний захист та система соціального захисту в Україні.
35. Охарактеризуйте принципи структурних перетворень.
36. В чому полягає державна промислова політика в Україні?
37. Охарактеризуйте аграрну політику в Україні.
38. В чому полягає процес приватизації?
39. Охарактеризуйте основні напрямки розвитку структурної політики регіонів.
40. Розкрийте сутність Закону України «Про державні цільові програми».
41. У чому полягає політика економічного зростання в Україні?
42. Опишіть модель інноваційного розвитку економіки України.
43. Поясніть у чому полягає прогнозування та охарактеризуйте види прогнозування.
44. Охарактеризуйте основні принципи державного прогнозування.
45. Охарактеризуйте основні методи розробки прогнозів.
46. У чому полягає економічне програмування?
47. Охарактеризуйте систему прогнозування та розробки програм в Україні.
48. Охарактеризуйте зовнішньоекономічну політику України.
49. Розкрийте система соціального захисту в Україні.
50. Поясніть сутність платіжного балансу та охарактеризуйте його структуру.
51. Розкрийте критерії вступу України до ЄС.
52. Поясніть у чому полягає державна політика із залученню іноземних інвестицій.
53. Оцініть співробітництво України з міжнародними організаціями.
54. Розкрийте проблеми і перспективи вступу України в НАТО.
55. Поясніть сутність монетарної політики.
56. Поясніть основні механізми дії фіскальної політики.

7.2. Тестові завдання, що виносяться на підсумковий контроль(залік).

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.

1. Національна економіка – це:

- 1.1. Вся сукупність продуктивних сил та економічних відносин,
- 1.2. Сукупність соціокультурних, політичних, морально-етичних традицій і цінностей ведення господарської діяльності.
- 1.3. Політичні сили у державі, що впливають на особливості її економічного розвитку.
- 1.4. Легальна економіка країни .
- 1.5. Усі відповіді вірні.
- 1.6. Усі відповіді не вірні.

2. Що вивчає національна економіка:

- 2.1. Використання обмежених ресурсів суспільства та управління ними..
- 2.2. Досліджує питання розвитку окремих галузей народного господарства.
- 2.3. Методологічні питання розвитку економічної життєдіяльності суспільства.
- 2.4. Питання про доцільність державного втручання в економіку.
- 2.5. Соціально-економічні явища і процеси, що протікають в економіці певної країни, а також методологічні підходи щодо їх оптимізації
- 2.6. Усі відповіді вірні.
- 2.7. Усі відповіді не вірні.

3. Метою науки «Національна економіка» - є:

- 3.1. Вивчення законів і закономірностей функціонування й розвитку економіки країни у взаємодії з іншими країнами (з світом).
- 3.2. Вивчення законів і закономірностей функціонування й розвитку економіки окремого регіону країни.
- 3.3. Вивчення законів і закономірностей функціонування й розвитку економіки групи країни, що входять до певного економічного блоку.
- 3.4. Вивчення законів і закономірностей функціонування й розвитку економіки провідних країн ринкової економіки.
- 3.5. Усі відповіді вірні.
- 3.6. Усі відповіді не вірні.

4. Головним завданням науки – є:

- 4.1. Дослідженні загального і особливого в економіці країни з урахуванням неекономічних чинників та напрямів інтеграції у світове господарство.
- 4.2. Обґрунтування пріоритетів і заходів економічної політики держави, спрямованих на економічний розвиток країни.
- 4.3. Обґрунтування пріоритетів і заходів економічної політики держави, спрямованих на підвищення якості життя населення.
- 4.4. Вступ до Євросоюзу (ЄС).
- 4.5. Усі відповіді вірні.
- 4.6. Усі відповіді не вірні.

5. Визначте основні елементи моделі національної економіки:

- 5.1. Продуктивні сили.
- 5.2. Техніко-економічні відносини.

- 5.3. Соціально-економічні відносини.
- 5.4. Організаційно-економічні відносини.
- 5.5. Господарський механізм.
- 5.6. Усі відповіді не вірні.

6. Функції науки «Національна економіка»:

- 6.1. Пізнавальна.
- 6.2. Ідеологічна.
- 6.3. Методологічна.
- 6.4. Практична.
- 6.6. Вербальна.
- 6.7. Усі відповіді вірні.

7. Основні елементи національної економіки:

- 7.1. Продуктивні сили.
- 7.2. Техніко-економічні відносини.
- 7.3. Соціально-економічні відносини (відносини власності).
- 7.4. Організаційно-економічні відносини.
- 7.5. Господарський механізм.
- 7.6. Економічний потенціал.
- 7.7. Особливості державного устрою.
- 7.8. Традиції, менталітет, культура суспільства.

8. Які з вказаних економічних систем класифікуються з точки зору формаційного підходу (типу власності на засоби виробництва):

- 8.1. Первіснообщинний лад.
- 8.2. Рабовласницький лад.
- 8.3. Індустріальне суспільство.
- 8.4. Ринкова економіка.
- 8.5. Соціалізм.
- 8.6. Усі відповіді вірні.

9. Система національних рахунків (СНР) – це:

- 9.1. Сукупність методів (способів), за допомогою яких розраховується система взаємопов'язаних макроекономічних показників.
- 9.2. Система бухгалтерського обліку.
- 9.3. Система платіжних рахунків підприємства.
- 9.4. Правила кореспонденції бухгалтерських рахунків.
- 9.5. Усі відповіді вірні.
- 9.6. Усі відповіді не вірні.

10. Інфляція - це:

- 10.1. Переповнення каналів грошового обігу країни масою надлишкових паперових грошей порівняно з потребами обігу в них.
- 10.2. Спеціальний показник, що поєднує три складові (ВВП, грамотність і тривалість життя) та дає складну оцінку людського прогресу.
- 10.3. Сукупність вироблених і нагромаджених суспільством матеріальних та духовних благ, набутих протягом усього його існування, а також природний потенціал країни.
- 10.4. Загальні зміни цін на товари та послуги, якими користується населення країни протягом певного періоду часу.

10.5. Усі відповіді вірні.

10.6. Усі відповіді не вірні.

11. Індекс технологічного розвитку відображає:

11.1. Відносну конкурентоспроможність наці. економіки на міжнаціональному ринку.

11.2. Зміни цін на товари і послуги, якими користується населення країни.

11.3. Роль техніки та науки у розвитку економіки та враховує кількість зайнятого персоналу на НДДКР, кількість патентів та наукових публікацій у розрахунку на мільйон мешканців держави.

11.4. Рівень грамотності, кількість людей, що мають середню освіту та кількість людей з вищою освітою (у відсотках від усього населення країни).

11.5. Сукупність вироблених і нагромаджених суспільством матеріальних та духовних благ, набутих протягом усього його існування, а також природний потенціал країни.

11.6. Усі відповіді вірні.

12. Національне багатство - це:

12.1. Сукупність вироблених матеріальних благ суспільством протягом певного періоду.

12.2. Сукупність нематеріальних благ суспільства, вироблених та накопичених ним протягом усього його історичного розвитку.

12.3. Усе природне багатство суспільства.

12.4. Сукупність вироблених і нагромаджених суспільством матеріальних та духовних благ, набутих протягом усього його існування, а також природний потенціал країни,

12.5. Сукупність матеріальних та нематеріальних благ, вироблених як резидентами, так і нерезидентами країни за певний фінансовий період.

12.6. Грошові цінності у вигляді грошових знаків, цінних паперів, усі людські здібності, досягнення у науці та техніці, культурі і спорті, у мистецтві, а також нагромаджений виробничий досвід суспільства.

Тема 2. Характеристика економічного потенціалу.

1. Економічний потенціал – це:

1.1. Маса вироблених у країні протягом року предметів споживання та наданих населенню послуг.

1.2. Величина накопичених в країні матеріальних і нематеріальних цінностей, створених для виробництва і споживання.

1.3. Здатність суспільства виробляти товари і послуги та забезпечувати розширене відтворення з метою задоволення потреб населення, поліпшення якості життя її громадян.

1.4. Потужність засобів виробництва країни.

1.5. Усі відповіді вірні.

1.6. Усі відповіді не вірні.

2. Національне багатство це:

2.1. Величина накопичених в країні матеріальних і нематеріальних цінностей, створених для виробництва і споживання.

2.2. Здатність суспільства виробляти товари і послуги та забезпечувати розширене відтворення з метою задоволення потреб населення, поліпшення якості життя його громадян.

2.3. Сукупна вартість товарів та послуг, які вироблені галуззю, трупю виробників або економікою в цілому.

2.4. Засоби виробництва, будівлі, природні ресурси.

2.5. Усі відповіді вірні.

2.6. Усі відповіді не вірні.

3. Сума природжених здібностей, загальної і спеціальної освіти, придбаного професійного досвіду, знань, творчого потенціалу, морально-психологічного і фізичного здоров'я, що забезпечують можливість приносити дохід - це:

3.1. Підприємницька здібність.

3.2. Людській капітал.

3.3. Здібність до праці.

3.4. Божий дар.

3.5. Талант.

3.6. Усі відповіді вірні.

4. Природні ресурси - це:

4.1. Сукупність природних ресурсів і природних умов, які знаходяться в певних географічних межах, що забезпечують задоволення економічних, екологічних, соціальних, культурно-оздоровчих та естетичних потреб людини і суспільства.

4.2. Усе те, що людина використовує для забезпечення свого існування.

4.3. Усі ті елементи, властивості або результати функціонування природних систем, які використовуються або можуть бути використані в майбутньому для одержання сировини, палива, енергії, продовольства тощо.

4.4. Ресурси, що не створені людиною.

4.5. Усі відповіді вірні.

4.6. Усі відповіді не вірні.

5. Природні умови - це:

5.1. Усе те, що людина використовує для забезпечення свого існування.

5.2. Речі й сили природи, які мають істотне значення для життя і діяльності суспільства, але не беруть безпосередньої участі у виробничій і невиробничій діяльності людей.

5.3. Величина накопичених у країні матеріальних і нематеріальних цінностей, створених для виробництва і споживання.

5.4. Все, що створює клімат на планеті.

5.5. Усі відповіді вірні.

5.6. Усі відповіді не вірні.

6. На які ресурси поділяється природно-ресурсний потенціал країни? Назвіть ще чотири:

6.1. Земельні.

6.2. Мінерально-сировинні.

7. Природній приріст населення - це:

7.1. Різниця між кількістю народжених та тих, хто помер у певний період часу.

7.2. Різниця між кількістю тих, хто прибув до країни, та тих, хто вибув з неї в

певний період часу.

7.3. Сума кількості померлих та тих, хто вибув з країни за певний період часу.

7.4. Кількість людей, що народилися за певний період часу.

7.5. Усі відповіді вірні.

7.6. Усі відповіді не вірні.

8. Спроможність галузей господарства країни виробляти товари та послуги для населення та виробництва називають:

8.1. Виробничим потенціалом.

8.2. Природно-ресурсним потенціалом.

8.3. Інвестиційним потенціалом.

8.4. Стратегічним потенціалом.

8.5. Прогнозним потенціалом.

8.6. Усі відповіді не вірні.

9. Науково-технічне співробітництво здійснюється у формах:

9.1. Матеріальній.

9.2. Нематеріальній.

9.3. Менеджменту.

9.4. Маркетингу.

9.5. Консалтингу.

9.6. Усі відповіді вірні.

10. До основних проблем водних ресурсів належать:

10.1. Незбалансована господарська діяльність.

10.2. Структурна незбалансованість між накопиченням відходів виробництва та їх переробкою.

10.3. Незбалансованість обсягів водних ресурсів і виробництва, що призводить до їх нераціонального використання.

10.4. Нестача інвестиційних коштів для оновлення основного капіталу водозабезпечуючого та водоочисного призначення.

10.5. Проблеми відсутні.

10.6. Усі відповіді вірні.

10.7. Усі відповіді не вірні.

Тема 3. Функціонування інфраструктури національного ринку.

1. Ринкова інфраструктура – це:

1.1. Система організаційно-правових інститутів для підтримки розвитку ринкових відносин господарських суб'єктів.

1.2. Сукупність підприємств, установ, організацій, які забезпечують стабільний розвиток і функціонування ринкового механізму регулювання економіки.

1.3. Багаторівневе функціонування господарських взаємозв'язків, взаємодія агентів ринку.

1.4. Безперервний рух товарів, послуг, різних цінностей, робочої сили в різноманітних сферах суспільного відтворення.

1.5. Усі відповіді вірні.

1.6. Усі відповіді не вірні.

2. Основними функціями ринкової інфраструктури є:

- 2.1. Забезпечення безперебійного функціонування господарських взаємозв'язків.
- 2.2. Забезпечення взаємодії суб'єктів ринкової економіки, їх регулювання.
- 2.3. Регулювання руху товарно-грошових потоків.
- 2.4. Доведення товару до безпосереднього споживача.
- 2.5. Перерозподіл ресурсів між різноманітними галузями й усередині них.
- 2.6. Усі відповіді не вірні.

3. Елементи ринкової інфраструктури поділяються на блоки:

- 3.1. Організаційно-технічні.
- 3.2. Фінансово-кредитні.
- 3.3. Науково-дослідницькі. інфраструктуру ринку.
- 3.4. Венчурні.
- 3.5. Ф'ючерсні.
- 3.6. Усі відповіді вірні.

4. Інфраструктури товарного ринку має такі складові:

- 4.1. Організаційну.
- 4.2. Матеріальну.
- 4.3. Інформаційну.
- 4.4. Кредитно розрахункову.
- 4.5. Кадрову.
- 4.6. Акціонерну

5. Товарна біржа – це:

- 5.1. Організація, що об'єднує юридичних і фізичних осіб, які здійснюють виробничу і комерційну діяльність.
- 5.2. Надання послуг стосовно укладення біржових угод.
- 5.3. Організація, що встановлює товарні ціни під дією попиту і пропозиції.
- 5.4. Організація, що упорядкує та полегшує товарообіг і пов'язаних з ним торговельних операцій.
- 5.5. Усі відповіді вірні.
- 5.6. Усі відповіді не вірні.

6. Торговельна фірма – це:

- 6.1. Фірма, що здійснює операції з купівлі-продажу товарів.
- 6.2. Вузькоспеціалізованими торговельна організація., що зосереджується на певному виді товару
- 6.3. Універсальна торгова організація, що торгує широкою номенклатурою виробів.
- 6.4. Супермаркет.
- 6.5. Усі відповіді вірні.
- 6.6. Усі відповіді не вірні.

7. Торговий дім – це:

- 7.1. Торговельна фірма, яка закупає товар у виробників своєї країни і перепродує їх за кордон.
- 7.2. Торговельна фірма, що закупає іноземні товари за кордоном та перепродує їх місцевим гуртовим і роздрібним торговцям чи споживачам.
- 7.3. Консалтингова компанія.
- 7.4. Маркетингова компанія.

7.5. Усі відповіді вірні.

7.6. Усі відповіді не вірні.

8. Дистриб'ютор – це:

8.1. Окрема фірма або агент промислового підприємства, що реалізує продукцію.

8.2. Окрема фірма або агент промислового підприємства, що виступає як продавець за договором на основі угоди про право на продаж в окремому регіоні.

8.3. Окрема фірма або агент промислового підприємства, що організація реклами товарів і послуг у певному регіоні.

8.4. Окрема фірма або агент промислового підприємства, що здійснює передпродажну підготовку технічно складних товарів.

8.5. Окрема фірма або агент промислового підприємства, що здійснює аналіз кон'юнктури ринку та відгуків покупців про придбані ними товари.

8.6. Вірні лише дві перші відповіді.

9. Основними завданнями служби зайнятості є:

9.1. Аналіз і прогнозування попиту й пропозиції на робочу силу.

9.2. Консультування громадян і власників організацій про можливості одержання роботи.

9.3. Облік вільних робочих місць і громадян, які звертаються з питань працевлаштування.

9.4. Допомога громадянам у доборі підходящої роботи, а роботодавцям - у доборі потрібних працівників.

9.5. Організація навчальної діяльності, професійної підготовки та перепідготовки громадян.

9.6. Реєстрація безробітних та надання їм у межах своєї компетенції допомоги.

10. Складові ринкової інфраструктури національної економіки виконують такі функції:

10.1. Організують оформлення ринкових відносин і діяльності суб'єктів господарювання.

10.2. Полегшують учасникам ринкових відносин реалізацію своїх економічних інтересів.

10.3. Виконують спеціалізацію різних об'єктів економіки й підвищують оперативність їхньої роботи.

10.4. Полегшують форми юридичного і економічного контролю за підприємницькою діяльністю через моніторингові організації

Тема 4. Державність та державне управління економікою.

1. Держава – це:

1.1. Політичне утворення з визначеною територією, економічною і політичною владою.

1.2. Формальний інститут, що є формою організації політичної спільноти під управлінням уряду.

1.3. Суб'єкт політики, ядро політичної системи.

1.4. Універсальний механізм підкорення більшості меншістю.

1.5. Усі відповіді вірні.

1.6. Усі відповіді не вірні

2. Державне управління – це:

2.1. Соціальне явище, адже воно є керівництвом, атрибутом суспільного життя.

2.2. Ознаки суспільного життя, і проявляється там, де є спільна діяльність людей.

2.3. Виконавчо-розпорядчу діяльність.

2.4. Специфічний засіб спрямовуючого впливу управлінської діяльності на процеси функціонування та розвитку держави.

2.5. Усі відповіді вірні.

2.6. Усі відповіді не вірні

3. Згідно Конституції України влада поділяється на такі гілки:

3.1. Законодавчу.

3.2. Виконавчу.

3.3. Судову.

3.4. Мас-медіа (ЗМІ).

3.5. Усі відповіді вірні.

3.6. Усі відповіді не вірні

4. Функції управління — це:

4.1. Відносно самостійні та однорідні частини змісту управлінської діяльності.

4.2. Вираження владно-організуючого впливу суб'єкта управління на об'єкт.

4.3. Здійснення управлінської діяльності на основі закону чи іншого правового акта органами виконавчої влади.

4.4. Адміністрування.

3.5. Усі відповіді вірні.

3.6. Усі відповіді не вірні.

5. Функції державного управління поділяються на:

5.1. Загальні.

5.2. Спеціальні.

5.3. Допоміжні.

5.4. Універсальні.

5.5. Ексклюзивні.

5.6. Усі відповіді не вірні.

6. Індикативне планування – це:

6.1. Одна з форм державного регулювання ринкової економіки.

6.2. Орієнтація приватних підприємств на виконання завдань, які формує держава.

6.3. Ообов'язкові завдання для держави і державного сектору.

6.4. Обов'язкові завдання для держави і приватного сектору.

6.5. Усі відповіді вірні.

6.6. Усі відповіді не вірні

7. Розрізняють такі форми індикативного планування:

7.1. Кон'юнктурне, що пов'язане з посиленням впливу бюджету на темпи і пропорції економічного зростання.

7.2. Структурне, що виникло у зв'язку з підключенням до виконання

індикативних планів приватних підприємств і територіальних властей.

7.3. Стратегічне, що пов'язане з розвитком змішаної економіки і глобалізації ринків.

7.4. Тактичне, допомагає розв'язувати нагальні питання економічного розвитку.

7.5. Усі відповіді вірні.

7.6. Усі відповіді не вірні

8. Фінансова політика – це:

8.1. Складова частина економічної політики держави.

8.2. Сукупність заходів, які здійснює держава на всіх рівнях управління.

8.3. Сукупність форм і методів організації та використання фінансів з метою здійснення функцій управління.

8.4. Структура державних доходів і видатків, що проявляється у фінансовому законодавстві.

8.5. Усі відповіді вірні.

8.6. Усі відповіді не вірні.

9. Основними завданнями фінансової політики України на стадії створення ринкового господарства є:

9.1. Створення і забезпечення передумов рівноцінного і рівноправного функціонування суб'єктів господарювання всіх форм власності.

9.2. Активізація приватизаційних процесів.

9.3. Забезпечення умов для створення максимально можливого обсягу фінансових ресурсів.

9.4. Вироблення оптимального співвідношення і пропорцій у розподілі доходів між суб'єктами господарювання і державою.

9.5. Визначення основних напрямів структури і пропорцій у витрачання державних коштів.

9.6. Вироблення відповідного фінансового механізму для досягнення поставленої мети.

10. Залежно від тривалості періоду і характеру проблем, які потрібно розв'язати, фінансова політика поділяється на:

10.1. Фінансову стратегію.

10.2. Фінансову тактику.

10.3. Фінансовий лізинг.

10.4. Фінансову діагностику і санацію.

10.5. Усі відповіді вірні.

10.6. Усі відповіді не вірні.

Тема 5. Демократія, економічна свобода та економічний порядок.

1. Економічний порядок – це:

1.1. Характеристика соціально-економічної системи щодо морально-етичних і політичних норм.

1.2. Порядок установлений ринком.

1.3. Порядок установлений певним політичним режимом.

1.4. Порядок, що існує не залежно від волі людей.

1.5. Усі відповіді вірні.

1.6. Усі відповіді не вірні

2. Свобода – це:

2.1 Здатність окремої людини відповідно до власних інтересів, залежно від загальнолюдських принципів життєдіяльності.

2.2. Здатність трудового колективу діяти відповідно до власних інтересів, залежно від загальнолюдських принципів життєдіяльності.

2.3. Соціальних верств приймати рішення і діяти відповідно до власних інтересів з урахуванням загальнолюдських принципів життєдіяльності

2.4. Здатність окремої людини діяти відповідно до власних інтересів, не залежно від загальнолюдських принципів життєдіяльності.

2.5. Усі відповіді вірні.

2.6. Усі відповіді не вірні

3. Міра суспільної та економічної свободи визначається:

3.1. Рівнем розвитку продуктивних сил, суспільного поділу праці, відносин економічної власності, господарського механізму.

3.2. Рівнем розвитку економічної системи.

3.3. Рівнем розвитку соціальних, правових, політичних, культурних, національних, ідеологічних відносин.

3.4. Розміром багатства.

3.5. Усі відповіді вірні.

3.6. Усі відповіді не вірні

4. Свобода вибору – це:

4.1. Вибір кожною країною власної моделі соціально-економічного розвитку.

4.2. Форма економічної свободи, що передбачає здатність власників різних видів ресурсів використовувати їх на власний розсуд в рамках існуючого законодавства.

4.3. Вподобання людини.

4.4. Вподобання людини, що визначаються розміром гаманця.

4.5. Усі відповіді вірні.

4.6. Усі відповіді не вірні

5. Основою економічної свободи є:

5.1. Плюралізм форм власності (приватна, колективна, державна, інтегрована).

5.2. Наявність політичної свободи.

5.3. Досконале законодавство, зорієнтоване на права людини.

5.4. Економічний прогрес;

5.5. Відсутність значної кількості безробітних тощо.

5.6. Усі відповіді вірні.

6. Господарський кодекс України (ст. 42) наголошує, що:

6.1. Підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність.

6.2. Підприємництво - це господарська діяльність, що здійснюється з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

6.3. Підприємництво – це отримання доходу за будь-яку ціну.

6.4. Підприємництво – це дар божий.

6.5. Підприємництво – це вид мистецтва.

6.6. Усі відповіді не вірні.

7. Стаття 25 Господарського кодексу України наголошує, що:

7.1. Держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання.

7.2. Держава підтримує і створює умови реалізації товару на ринку.

7.3. Держава зацікавлена в діяльності великого бізнесу та монополістів.

7.4. Держава сприяє розвитку олігополії.

7.5. Усі відповіді вірні.

7.6. Усі відповіді не вірні.

8. Демократія – це:

8.1. Демократія – (з грецької – народовладдя).

8.2. Демократія – форма суспільної влади і держави, що ґрунтується на визнанні народу як джерела влади.

8.3. Демократія – це диктатура Конституції в державі перед якою усі члени суспільства рівні, мають однакові прав та несуть відповідальність перед законом.

8.4. Демократія - політичний режим за якого народ або його більшість є носієм державної влади.

8.5. Усі відповіді вірні.

8.6. Усі відповіді не вірні.

9. Головними принципами демократії є:

9.1. Рівноправність усіх громадян.

9.2. Наділення їх соціальними, політичними, національними й іншими правами та свободами, що закріплюються в законі.

9.3. Участь в управлінні державою і суспільством.

9.4. Підпорядкування меншості більшості.

9.5. Усі відповіді вірні.

9.6. Усі відповіді не вірні.

10. Основними ознаками демократичного політичного режиму є:

10.1. Наявність конституції, яка закріплює повноваження органів влади й управління, механізм їх формування.

10.2. Визначено правовий статус особистості на основі принципу рівності перед законом.

10.3. Поділ влади на законодавчу, виконавчу та судову з визначенням функціональних прерогатив кожної з них.

10.4. Вільна діяльність політичних і громадських організацій.

10.5. Обов'язкова виборність органів влади.

10.6. Розмежування державної сфери та сфери громадянського суспільства.

10.7. Економічний та політичний, ідеологічний плюралізм (заборони торкаються лише анти людських ідеологій).

Тема 6. Інституційні чинники розвитку національної економіки.

1. Основними ознаками інститутів є:

1.1. Інститути забезпечують передбачуваність результатів визначеної сукупності дій і усталюють економічну діяльність.

- 1.2. Інститути успадковуються, завдяки властивому їм процесові навчання.
- 1.3. Інститутам властива система стимулів, без якої вони не можуть існувати.
- 1.4. Інститути забезпечують свободу та безпеку дій особи у визначених межах.
- 1.5. Інститути скорочують трансакційні витрати на пошук та оброблення інформації, оцінку та захист того чи іншого контракту.

1.6. Усі відповіді вірні.

2. Залежно від способу формування – розрізняють:

2.1. Природні інститути, що виникають як реакція на певні зміни в економічному середовищі.

2.2. Штучні інститути, які є результатом свідомої цілеспрямованої людської діяльності.

2.3. Змішані інститути, що проводиться відповідно до бажаної моделі і зорієнтована на досягнення певних результатів у майбутньому.

2.4. Інтегровані інститути, що поєднують властивості перших трьох інститутів.

2.5. Усі відповіді вірні.

2.6. Усі відповіді не вірні.

3. Усі інститути можна поділити на такі групи:

3.1. Інститути, що підвищують ефективність економічної системи.

3.2. Нейтральні інститути – їх роль полягає в зниженні трансакційних витрат.

3.3. Інститути, що знижують ефективність економічної системи.

3.4. Інтегральні інститути - чітко визначають правила діяльності економічних агентів.

3.5. Усі відповіді вірні.

3.6. Усі відповіді не вірні.

4. Основні функції інститутів:

4.1. Регулятивна.

4.2. Регламентна.

4.3. Розподільча.

4.4. Інформаційна.

4.5. Розвитку і нагромадження.

4.6. Усі відповіді не вірні.

5. Вплив політики на економіку виявляється в таких моментах:

5.1. Стабільність політичної ситуації становить передумову стабільності економічного життя.

5.2. Демократичний політичний режим забезпечує підпорядкування функціонування національної економічної системи досягненню суспільно-політичних і соціальних цілей суспільного розвитку.

5.3. Рівень розвитку демократичних інститутів визначає дієвість механізмів досягнення компромісу інтересів різних елементів суспільної системи.

5.4. Політичний клімат визначає вектори трансформації середовища функціонування національної економіки.

5.5. Умови вияву політичної активності визначають рівень залучення потенціалу бізнесових і громадських інституцій до процесів реалізації економічної політики держави.

5.6. Політика на економіку не впливає.

6. Обмежувальні рамки функціонування національної економіки формують такі соціальні чинники:

- 6.1. Початковий рівень доходу на одну особу.
- 6.2. Середній темп приросту населення.
- 6.3. Нерівність у розподілі доходів і поширення бідності серед населення.
- 6.4. Низький рівень професіоналізму вітчизняних керівників і спеціалістів.
- 6.5. Усі відповіді вірні.
- 6.6. Усі відповіді не вірні.

7. Характерними рисами корисності людини можна вважати такі:

- 7.1. Категорія корисності служить для того, щоб зрозуміти поведінку споживача.
- 7.2. Корисність кожного даного блага пов'язана з певною ситуацією й з її зміною може стати іншою.
- 7.3. Категорія корисності дозволяє констатувати факт наявності самостійності споживача, його суверенітет і свободу вибору.
- 7.4. Користолобство та корупцію.
- 7.5. Усі відповіді вірні.
- 7.6. Усі відповіді не вірні.

8. Споживчий кошик – це:

- 8.1. Розрахунковий набір, асортимент товарів, що характеризує типовий рівень і структуру місячного (річного) споживання людини або родини.
- 8.2. Купівельна спроможність населення.
- 8.3. Товари щоденного вжитку людини.
- 8.4. Величина, що визначає розмір мінімальної заробітної плати.
- 8.5. Усі відповіді вірні.
- 8.6. Усі відповіді не вірні.

9. Соціальна справедливість – це:

- 9.1. Міра рівності (нерівності) життєвого стану людей, класів і соціальних груп.
- 9.2. Об'єктивно обумовлене міра рівності матеріального і духовного розвитку суспільства.
- 9.3. Міра рівності виражається в матеріальних і духовних благах, які надходять у повне розпорядження людей.
- 9.4. Соціальна справедливість категорія, якої в світі не існує.
- 9.5. Усі відповіді вірні.
- 9.6. Усі відповіді не вірні.

10. Національна економіка має такі критерії соціальних гарантій:

- 10.1. Мінімальний розмір заробітної плати.
- 10.2. Мінімальний розмір пенсій за віком.
- 10.3. Індексація доходів населення.
- 10.4. Безкоштовне медичне обслуговування.
- 10.5. Усі відповіді вірні.
- 10.6. Усі відповіді не вірні.

Тема 7. Структурна перебудова національної економіки.

1. Структура економіки – це:

- 1.1. Співвідношення, що відображають взаємозв'язки й взаємозалежності

окремих частин економіки.

1.2.Співвідношення, що відображають взаємозв'язки й взаємозалежності секторів окремих частин національної економіки.

1.3.Співвідношення, що відображають взаємозв'язки й взаємозалежності галузей національної економіки.

1.4. Складові національної економіки.

1.5. Усі відповіді вірні.

1.6. Усі відповіді не вірні.

2. Основними критеріями визначення структури національної економіки є:

2.1. Обсяги виробленої та реалізованої на ринку продукції й наданих послуг.

2.2. Кількість зайнятого населення.

2.3. Обсяг спожитого капіталу (обсяг інвестицій і вартість основного капіталу).

2.4. Обсяги отриманого прибутку.

2.5. Усі відповіді вірні.

2.6. Усі відповіді не вірні.

3. Залежно від характеру та змісту взаємозв'язаних елементів національної економічної системи розрізняють такі структури економіки:

3.1. Відтворювальну.

3.2. Галузеву.

3.3. Територіальну.

3.4. Соціальну.

3.5. Функціональну.

3.6. Зовнішньоекономічну

4. Відтворювальна система характеризує:

4.1.Використання ВВП (НД) на відтворення основного капіталу, його нагромадження та споживання.

4.2.Співвідношення між виробничим та особистим споживанням.

4.3.Співвідношення між виробництвом засобів виробництва й виробленням предметів споживання.

4.4. Заміщенням вартості використаних засобів виробництва та новоствореною вартістю (чистою продукцією).

4.5. Споживання та нагромадження.

4.6. Технологічні процеси відтворення засобів виробництва.

5. Галузева структура відображає:

5.1. Пропорції розвитку окремих галузевих секторів і груп міжгалузевих комплексів.

5.2. Пропорції розвитку окремих галузей, підгалузей, видів діяльності.

5.3. Пропорції розвитку окремих виробництв.

5.4. Пропорції розвитку окремих сфер національної економіки.

5.5. Усі відповіді вірні.

5.6. Усі відповіді не вірні

6. Функціональна структура національної економіки характеризує:

6.1. Динамічну взаємодію та взаємозалежність окремих сегментних ринків.

6.2. Взаємодію ресурсів, продуктів, грошей і валюти.

6.3. Взаємодію інвестицій, цінних паперів.

6.4. Взаємодію науково-технічних розробок, нерухомості тощо.

6.5. Усі відповіді вірні.

6.6. Усі відповіді не вірні

7. Територіальна структура національної економіки відображає:

7.1. Розміщення виробництва й інфраструктури в окремих територіальних утвореннях (системах), що характеризуються певними умовами.

7.2. Наявність корисних копалин і сировинної бази.

7.3. Природно-кліматичними умови, географічне розташування.

7.4. Культурні традиції, демографічні та інші умови

7.5. Усі відповіді вірні.

7.6. Усі відповіді не вірні

8. Зовнішньоекономічна структура відображає:

8.1. Пропорції між експортом та імпортом товарів, послуг, капіталів тощо.

8.2. Чистий експорт як елемент валових національних інвестицій.

8.3. Чистий експорт як елемент сукупного суспільного попиту, що впливає на динаміку ВВП.

8.4. Зовнішньоекономічне сальдо.

8.5. Усі відповіді вірні.

8.6. Усі відповіді не вірні

9. Структурна політика держави – це:

9.1. Обґрунтування цілей і характеру структурних перетворень в економіці країни.

9.2. Визначення комплексу заходів щодо підтримки розвитку структурних елементів національної економічної системи.

9.3. Визначення комплексу заходів щодо економічного зростання.

9.4. Визначення комплексу заходів щодо вирішення актуальних соціально-економічних проблем.

9.5. Усі відповіді вірні.

9.6. Усі відповіді не вірні

10. Головною (генеральною) метою державної структурної політики є:

10.1. Установлення оптимальних макроекономічних пропорцій.

10.2. Розвиток конкуренції й обмеження монополізму.

10.3. Формування енергозберігаючої інноваційної моделі розвитку економіки.

10.4. Ліквідація диспропорцій між галузевими комплексами.

10.5. Ліквідація диспропорцій технічного рівня виробництв різних галузей.

10.6. Посилення соціальної орієнтації економіки.

Тема 8. Програмування та прогнозування національної економіки.

1. Економічне прогнозування – це:

1.1. Складова частина системи державного регулювання національної економіки.

1.2. Визначення майбутнього стану економіки.

1.3. Виявлення найважливіших проблеми соціально-економічного розвитку.

1.4. Обґрунтування державної політики соціально-економічного розвитку країни.

1.5. Усі відповіді вірні.

1.6. Усі відповіді не вірні

2. Державна програма економічного й соціального розвитку може складатися:

2.1. На довгострокову перспективу.

2.2. На середньострокову перспективу.

2.3. На наступний рік.

2.4. Для розвитку регіонів.

2.5. Усі відповіді вірні.

2.6. Усі відповіді не вірні

3. До принципів прогнозування національної економіки відноситься:

3.1. Принцип наукової обґрунтованості та адекватності.

3.2. Принцип багатоваріантності (альтернативності).

3.3. Принцип цілеспрямованості.

3.4. Принцип ефективності (рентабельності).

3.5. Усі відповіді вірні.

3.6. Усі відповіді не вірні

4. До головних функцій прогнозування можна віднести наступні:

4.1. Науковий аналіз економічних, соціальних, науково-технічних процесів і тенденцій національної економіки.

4.2. Оцінка об'єкта прогнозування на основі вибраних альтернатив.

4.3. Підготовка рекомендацій для прийняття адекватних управлінських рішень.

4.4. Оцінка можливих наслідків прийнятих рішень.

4.5. Усі відповіді вірні.

4.6. Усі відповіді не вірні

5. Економіко-математичні моделі можуть класифікуватися за:

5.1. Характером і змістом.

5.2. Очікуваним результатом.

5.3. Рівнем агрегування показників.

5.4. Аспектами розвитку національної економіки.

5.5. Усі відповіді вірні.

5.6. Усі відповіді не вірні

6. Джерелами прогнозування є:

6.1. Накопичені знання й досвід щодо розвитку економічних процесів.

6.2. Статистична й фактична інформація про об'єкт прогнозування.

6.3. Економіко-математичні моделі.

6.4. Інформація засобів масової інформації (ЗМІ).

6.5. Усі відповіді вірні.

6.6. Усі відповіді не вірні

7. Існують наступні способи прогнозування:

7.1. Експериментальний, що здійснюється шляхом опитування фахівців щодо об'єкта прогнозування.

7.2. Екстраполяції - збір інформації про розвиток об'єкта в минулому й перенесення закономірностей його розвитку на майбутнє.

7.3. Моделювання, яке базується на побудові моделей об'єкта відповідно до

очікуваних змін його стану.

7.4. Інтегральний, що поєднує всі попередні способи.

7.5. Усі відповіді вірні.

7.6. Усі відповіді не вірні.

8. До форм наукового прогнозування відносять:

8.1. Гіпотезу - наукове прогнозування на рівні загальної теорії.

8.2. Прогноз - більш достовірне й більш повне наукове передбачення.

8.3. План, що характеризується більш високим рівнем вірогідності, тому що містить постановку конкретного завдання й способи його виконання.

8.4. Інтуїцію.

8.5. Усі відповіді вірні.

8.6. Усі відповіді не вірні.

9. Функції індикативного планування:

9.1. Визначення цілей та пріоритетів розвитку національної економіки.

9.2. Координація економічної діяльності суб'єктів господарювання.

9.3. Прогнозування макроекономічного розвитку.

9.4. Визначення сфер ефективного вкладання капіталу.

9.5. Виявлення безперспективних у майбутньому областей і підприємств.

9.6. Усі відповіді не вірні.

10. Нормативний метод (техніко-економічних розрахунків) базується на:

10. 1. Використанні прогресивної, науково обґрунтованої системи норм.

10. 2. Використанні прогресивної, науково обґрунтованої системи нормативів.

10.3. Середньозважених показників за 5 минулих років.

10.4. На досягнутих показниках минулого року.

10.5. Усі відповіді вірні.

10.6. Усі відповіді не вірні.

Тема 9. Політика економічного зростання в національній економіці.

1. Економічне зростання (ЕЗ) – це:

1.1. Довгострокова тенденція збільшення потенційного рівня виробництва за умов повної зайнятості.

1.2. Стан повної зайнятості, а економіка країни знаходиться на кривій виробничих можливостей.

1.3. Поєднання варіантів випуску різноманітної продукції, яка може бути виготовлена при даній кількості і якості природних, трудових ресурсів і основного капіталу за даного рівня технологічного потенціалу.

1.4. Вираження в кількісному збільшенні ВВП і його складових.

1.5. Усі відповіді вірні.

1.6. Усі відповіді не вірні.

2. Джерела економічного зростання:

2.1. Праця.

2.2. Капітал.

2.3. Технічні нововведення.

2.4. Наука (знання).

2.5. Усі відповіді вірні.

2.6. Усі відповіді не вірні.

3. Рівень економічного зростання (ЕЗ) визначають такими способами:

3.1. Як збільшення абсолютного реального ВВП або ЧНП за певний період;

3.2. Як зростання реального ВВП або ЧНП на душу населення.

3.3. Як зростання продуктивності праці.

3.4. Як надходження іноземних інвестицій.

3.5. Усі відповіді вірні.

3.6. Усі відповіді не вірні.

4. Типи економічного зростання:

4.1. Екстенсивний.

4.2. Інтенсивний.

4.3. Змішаний.

4.4. Інтегральний.

4.5. Усі відповіді вірні.

4.6. Усі відповіді не вірні.

5. Фактори, що впливають на економічне зростання складаються із наступних груп:

5.1. Базисні фактори або фактори пропозиції.

5.2. Фактори попиту.

5.3. Фактори розподілу.

5.4. Інституційні фактори.

5.5. Політичні фактори.

5.6. Соціальні фактори.

5.7. Культурні фактори.

5.8. Релігійні.

6. До факторів пропозиції відносять:

6.1. Кількість та якість природних ресурсів.

6.2. Кількість та якість трудових ресурсів.

6.3. Обсяг капіталу країни.

6.4. Технології.

6.5. Інновації.

6.6. Менеджмент.

7. Фактори, що протидіють процесу економічного зростання:

7.1. Низький рівень доходів населення, що обмежує його попит.

7.2. Низька норма нагромадження підприємств, що знижує їх інвестиційні можливості.

7.3. Нестабільна соціально-політична атмосфера у країні.

7.4. Вичерпування природних ресурсів.

7.5. Підвищення рівня екологічних стандартів.

7.6. Необгрунтоване державне втручання у ринкові відносини.

7.7. Високі податкові та процентні ставки та ін.

8. До факторів, що негативно впливають на економічне зростання також відносять:

8.1. Корупцію, хабарництво, криміналізацію економіки.

8.2. Порушення трудової дисципліни та недобросовісне ставлення до праці.

- 8.3. Втрати робочого часу під час страйків, трудових конфліктів.
- 8.4. Техногенні та природні катаклізми, несприятливі погодні умови.
- 8.5. Незадовільне навчання в школі та ВНЗ.
- 8.6. Усі відповіді не вірні.

9. Основними векторами економічної політики держави є:

- 9.1. Стабільне зростання виробництва товарів і послуг щодо потреб країни.
- 9.2. Стабільне, адекватне обсягам виробництва товарів і послуг зростання доходів грішми споживачів.
- 9.3. Зростання тарифів на енергоносії та комунальні послуги.
- 9.4. Зростання доходів олігархів.
- 9.5. Усі відповіді вірні.
- 9.6. Усі відповіді не вірні.

10. Розвиток національної інноваційної системи гальмується такими недоліками:

- 10.1. Відсутністю чіткої концепції інноваційних національних пріоритетів.
- 10.2. Недостатнім використанням інноваційного потенціалу української науки і освіти.
- 10.3. Незадовільним фінансуванням наукової й науково-технічної діяльності.
- 10.4. Низькою інноваційною активністю вітчизняного бізнесу.
- 10.5. Усі відповіді вірні.
- 10.6. Усі відповіді не вірні.

Тема 10. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.

1. Держави світового господарства відрізняються:

- 1.1. Рівнем економічного розвитку.
- 1.2. Системою державного управління.
- 1.3. Належністю до певних політико-географічних угруповань.
- 1.4. Ходом історичного розвитку.
- 1.5. Усі відповіді вірні.
- 1.6. Усі відповіді не вірні.

2. За рівнем економічного розвитку країни поділяються на такі групи.

- 2.1. Країни з розвинутою ринковою економікою.
- 2.2. Країни, що розвиваються.
- 2.3. Країни, що здобули незалежність.
- 2.4. Країни з тоталітарним режимом.
- 2.5. Усі відповіді вірні.
- 2.6. Усі відповіді не вірні.

3. Серед держав, що розвиваються, можна виділити такі підгрупи:

- 3.1. Перша підгрупа - нові індустріальні країни: Сінгапур, Південна Корея, Тайвань, Бразилія.
- 3.2. Друга підгрупа - виробники і експортери нафти з профіцитом платіжного балансу.
- 3.3. Третя підгрупа - це найменш розвинені країни (близько 50 держав), в основному – країни Африки.
- 3.5. Усі відповіді не вірні.

4. Світове господарство – це:

- 4.1. Система господарств окремих країн, об'єднаних міжнародним поділом праці., й
- 4.2. Система господарств окремих країн, об'єднаних торгово-виробничими зв'язками.
- 4.4. Система господарств окремих країн, об'єднаних фінансовими зв'язками.
- 4.5. Система господарств окремих країн, об'єднаних науково-технічними зв'язками.
- 4.6. Усі відповіді не вірні.

5. Цілісність усього світового господарства, зумовлена такими чинниками:

- 5.1. Прагненням народів світу вижити в умовах нарощування ядерних потенціалів і загрози можливої ядерної війни.
- 5.2. Використанням досягнень НТП, освоєння яких від багатьох країн потребує координованих дій.
- 5.3. Розширенням і поглибленням інтернаціоналізації виробництва й всього економічного та духовного життя.
- 5.4. Необхідністю об'єднання зусиль багатьох країн для вирішення глобальних проблем.
- 5.5. Усі відповіді вірні.
- 5.6. Усі відповіді не вірні.

6. Формування цілісного світового господарства сприяє розвитку:

- 6.1. Відповідної інфраструктури.
- 6.2. Будівництву транснаціональних залізниць.
- 6.3. Поширенню міжнародних систем зв'язку.
- 6.4. Поширенню економічної та фінансової кризи.
- 6.5. Усі відповіді вірні.
- 6.6. Усі відповіді не вірні.

7. Фактори, що обумовлюють необхідність міжнародної торгівлі:

- 7.1. Поділ праці, що потребує обміну товарами.
- 7.2. Нерівномірність розподілу й забезпеченості економічними ресурсами різних країн.
- 7.3. Наявність різного рівня ефективності технологій у різних країнах.
- 7.4. Нажитися багатим країнам за рахунок бідних.
- 7.5. Усі відповіді вірні.
- 7.6. Усі відповіді не вірні.

8. Розрізняють такі види міжнародної торгівлі:

- 8.1. Традиційна – торгівля між суб'єктами різних національних економік за традиційними правилами, тобто за формулою Т-Г (згідно з попитом і пропозицією).
- 8.2. Торгівля продукцією в межах кооперації - спосіб реалізації продукції між суб'єктами міжнародної виробничої кооперації.
- 8.3. Зустрічна торгівля - сукупність міжнародних торговельних угод, при укладанні яких закупівля продукції супроводжується відповідною зворотною поставкою товарів.
- 8.4. Бартерна торгівля.

8.5. Усі відповіді вірні.

8.6. Усі відповіді не вірні.

9. На зовнішньоекономічну політику всіх країн світу впливають такі фактори:

9.1. Загострення конкурентної боротьби на світовому ринку.

9.2. Дестабілізація валютних курсів.

9.3. Зростаюча нерівновага платіжних балансів.

9.4. Величезна зовнішня заборгованість країн, що розвиваються.

9.5. Економічна й політична нестабільність у країнах Східної Європи і у країнах колишнього СРСР.

9.6. Усі відповіді вірні.

10. Платіжний баланс – це:

10.1 Співвідношення суми платежів за кордон і надходження коштів із-за кордону за певний період.

10.2. Певна рівновага між всіма доходами, які країна одержує з-за і всіх платежів, які вона здійснює за кордон.

10.3. Баланс золотовалютних резервів.

10.4. Баланс вільно конвертованої валюти.

10.5. Усі відповіді вірні.

10.6. Усі відповіді не вірні.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання є: залік, поточний тестовий контроль; презентації результатів виконаних завдань і досліджень та інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в курсі вивчення дисципліни в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, наукових

робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \cdot 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів (перед} \\ \text{підсумковим контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних

працівника.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (робота на семінарських та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань) та підсумкового контролю.

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 5 позитивних оцінок протягом семестру	Підготувати наукову роботу, підготувати презентацію за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

При формуванні системи критеріїв оцінювання якості навчання враховуються:

- 1) рівень знань;
- 2) навички самостійної роботи;
- 3) уміння застосувати знання на практиці.

Визначаючи рівень знань, беруться до уваги:

- глибина і міцність знань;
- рівень мислення;
- вміння синтезувати знання по окремих темах;
- вміння складати розгорнутий план відповіді;
- точність формулювання;
- правильність користування понятійним апаратом;
- культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу);
- виконання навичок і прийоми виконання практичних завдань.

Навички самостійної роботи передбачають:

- навички пошуку необхідної літератури;
- орієнтацію в потоці інформації по обраній спеціальності;
- навички ведення записів (складання простого і розгорнутого плану, конспекту, виступу, а також навички науково-пошукової роботи.

Уміння застосувати знання на практиці.

- реалізація на семінарських заняттях.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за національною шкалою, в балах і за шкалою ECTS

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 81		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
68 – 74	Задовільно ("зараховано")	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не мають істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 67		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–34		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література, інформаційні ресурси в Інтернеті

10.1. Нормативне забезпечення.

1. Конституція України: Закон України від 8 грудня 2004 року № 2222-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 22.02.2019).
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 22.02.2019).
3. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 03.03.2000 р. № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text> (дата звернення: 22.02.2021).
4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 22.02.2021).
5. Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції: Указ Президента України від 20.09.2019 р. № 713/2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/713/2019#Text> (дата звернення: 10.02.2021).
6. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text> (дата звернення: 22.02.2019).
7. Національна економічна стратегія до 2030 року: затв. Постановою Кабінету міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179> (дата звернення: 15.04.2021).
8. Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 р. № 106. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2007-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.02.2021).
9. Про схвалення Концепції створення системи державної підтримки експорту України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 р. № 586-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-2013-%D1%80#Text> (дата звернення: 27.02.2021).

10.2. Навчально-методична література

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

10. Аналітика та прогнозування соціально-економічних процесів і податкових надходжень : монографія / [Паянок Т. М., Лаговський В. В., Краєвський В. М. та ін.]. Київ: ЦП «Компринт». 2019. 426 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3314/1/3533_IR.pdf (дата звернення: 22.02.2021).
11. Білокопитов Д. Вплив громадянського суспільства на процеси

- демократизації публічно-управлінських та економічних відносин. *Ефективність державного управління*. 2016. Вип. 1/2 (46/47). Ч. 1. С. 115-124. (дата звернення: 15.04.2021).
12. Васильєв О. В., Кайдаш О. В. Сегментація інфраструктурного забезпечення ринку інвестицій в Україні. *Економіка та управління національним господарством*. 2018. Випуск 21. С. 32-39. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/21_2018_ukr/9.pdf.
13. Васіна А. Ю. Інституційне забезпечення структурування національної економіки в орієнтації на інноваційно-технологічний прорив. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 21. С. 24–31.
14. Вербицька Г. Л. Еволюція економічних теорій національної економіки. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2010. № 682 : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. С. 252–258. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/7833/1/38.pdf> (дата звернення: 15.05.2019).
15. Вовк А. Економічні аспекти демократії. *Економічна теорія та право*. 2016. № 4 (27). С. 87-96.
16. Глуха Г. Я. Система факторів економічного зростання: теоретико-методологічний аспект. 2014. №1. С. 223-231. URL: https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2014_1_223_231.pdf (дата звернення: 22.02.2021).
17. Гонта С. В. Науково-концептуальні засади реалізації структурної політики держави. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2017. № 2 (10). С. 34–41.
18. Гордуновський О. М. Сутність та форми економічної свободи та її особливості в Україні. *Фінансовий простір*. 2015. № 4 (20). С. 151-156.
19. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. С. 418 с.
20. Грушинська Н. М. Державне регулювання економічної свободи: ефективний баланс. *Бізнес-навігатор*. 2018 .Випуск 4 (47). С. 13-16. URL : http://business-navigator.ks.ua/journals/2018/47_2018/03.pdf (дата звернення: 15.04.2021).
21. Давидова І. І. Бюджетна політика економічного зростання. *Економіка та держава*. 2018. № 8. С. 113-118. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2018/26.pdf (дата звернення: 22.02.2021).
22. Денисенко М. П., Будякова О. Ю. Державне управління економікою регіонів на інвестиційній основі. *Науковий вісник: державне управління*. 2020. № 2 (4). С. 103-117.
23. Добрик Л. О. Структурні складові соціально-економічного потенціалу регіону. *Інтелект XXI*. 2019. № 1. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2019/2019_1/5.pdf.
24. Драган І. В. Реалізація природно-ресурсного потенціалу території на засадах самовідтворюваності в контексті модернізації національної економіки *Агросвіт*. 2013. № 8. С. 22-27.
25. Загній О.Г. Пріоритетні напрями модернізації виробничої інфраструктури. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2013. № 10. С. 24-28.

26. Іваненко О. В. Формування потенціалу ресурсозбереження соціально-економічних систем. *Економіка. Фінанси. Право*. 2013. №8. С. 7-10.
27. Історія економічних вчень: підручник / за ред. Тарасевича В. М., Петрунію С. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 352 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

28. Кравченко О. М. Державні програми соціально-економічного розвитку як інструмент державного регулювання національної економіки. *Науковий вісник ЧДІЕУ*. 2013. № 1 (17). С. 42-47. URL: <http://journals.uran.ua/nvgeci/issue/view/1209> (дата звернення: 22.02.2021).
29. Кропивко М. М. Теорія суспільного добробуту: концептуальні підходи до розвитку господарств населення. *Український журнал прикладної економіки*. 2016. Том 1. № 1. С. 114-121. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/2206/1/17.pdf> (дата звернення: 22.02.2021).
30. Куйбіда С. В. Формування нових підходів до реалізації структурної перебудови економіки України. *Економіка та держава*. 2017. № 9. С. 89-95. URL : http://www.economy.in.ua/pdf/9_2017/21.pdf (дата звернення: 22.02.2021).
31. Литвиненко Н. І. Інституціональні складові соціально-економічного розвитку країни: монографія. Дніпропетровськ: НГУ, 2015. 310 с.
32. Лук'янихіна О. А., Дементов В. О., Парфентій Л. А. Антикризисні інструменти відновлення та розвитку громад у воєнний і повоєнний час. *Бізнес Інформ*. 2023. №11. С. 61–69. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-11-61-69>
33. Лук'янихіна О. А., Дементов В.О., Кобко Р. Соціальна політика як основа добробуту населення країни. *Наше право* №3, 2023. С.209-213. DOI <https://doi.org/10.32782/NP.2023.3.31>
34. Магдіч А. С. Демократизація і економічне зростання: теоретичний аспект. *Академічний огляд*. 2016. № 2 (45). С. 5-13.
35. Магдіч А. С. Типологія факторів економічного зростання: теоретико-методологічний аспект. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2015. № 2 (19). С. 119-130. URL: <https://eurodev.duan.edu.ua/images/PDF/2015/2/12.pdf> (дата звернення: 22.02.2021).
36. Мажула О. В. Інституціоналізація економіки в умовах глобалізації. *Економіка та держава*. 2013. № 9. С. 92-94. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2013/24.pdf (дата звернення: 2.02.2021).
37. Матюшенко І. Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навчальний посібник / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Рєзніков. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 504 с.
38. Месель-Веселяк В. Я., Федоров М. М. Теоретико-методологічне і нормативно-правове забезпечення трансформації аграрного сектору економіки України до ринкових умов господарювання, науковий супровід та ефективність запровадження. *Економіка АПК*. 2015. № 7. С. 5-24.
39. Мицюк С. Стан економічної свободи в Україні та її вплив на

- конкурентоспроможність. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2016. № 9 (186). С. 30-35. URL : <http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/11/186-30-35.pdf> (дата звернення: 15.04.2021).
40. Молчанова Е. Трансформація вимог формування нового економічного порядку. *Міжнародна економічна політика*. 2013. № 1 (18). С. 41-61.
41. Молчанова Е., Ковтонюк К. Концептуальні засади становлення та розвитку нового світового економічного порядку. *Міжнародна економічна політика*. 2018. № 1 (28). С. 144-170.
42. Морозов Т. Складові та концептуальна модель державної політики розбудови національної технологічної інфраструктури. *Економіст*. 2012. № 10. С. 50-52.
43. Національна економіка: навч. посіб. / кол. авт.: Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін. за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України», 2011. 182 с.
44. Національна економіка: навч. посібник / за заг. ред. В. П. Решетило; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2009. 386 с.
45. Національна економіка: підручник / кол. авт.: Носова О. В., Васенко В. К., Сапич Н. М. та ін. за заг. ред. О. В. Носової. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 512 с.
46. Овсієнко О. В. Обмеження економічної свободи як передумова розбудови соціальної держави в Україні: аргументи «за» і «проти». *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2013. № 2(13). С. 287-289. URL <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/8545/1/Ovsiyenko.pdf> (дата звернення: 15.04.2021).
47. Ортіна Г. В. Антикризисний потенціал реального сектора економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 18. С. 81-84.
48. Петровська С. А., Дементов В. О. Організаційно-правові аспекти вдосконалення пенсійного страхування як складової соціального захисту населення. *Наше право*. 2023. № 2. С. 209-213. DOI: [10.32782/NP.2023.2.30](https://doi.org/10.32782/NP.2023.2.30).
49. Приходько І. В. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. *Економічний аналіз*. 2015. Том 19. № 1. С. 91-100. URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/ecan_2015_191__14-1.pdf (дата звернення: 22.02.2021).
50. Пустовійт Р. Ф. Інституційні перешкоди і чинники національного економічного зростання. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір*. 2013. Вип. 1 (99). С. 442-450. URL : [http://ird.gov.ua/sep/sep20131\(99\)/sep20131\(99\)_442_PustoviytRF.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20131(99)/sep20131(99)_442_PustoviytRF.pdf) (дата звернення: 22.02.2021).
51. Пустовойт О. В. Економічне зростання України: проблеми та можливості прискорення. *Економіка і прогнозування*. 2017. № 4. С. 71-92.
52. Радіонов Ю. Д. Інститути та їх роль у розвитку національної економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 3. С. 24-30. URL : http://www.investplan.com.ua/pdf/3_2017/6.pdf (дата звернення: 22.02.2021).

53. Рахман М. С., Євтушенко В. А., Рудас Д. С. Зовнішньоекономічна діяльність України з країнами ЄС. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 47. С. 39-44. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/47_2020_ukr/9.pdf (дата звернення: 2.02.2021).
54. Ревенко О.В., Дементов В.О. Чинники та детермінанти розвитку бізнесу в умовах євроінтеграції: організаційно-економічний аспект. *Правова наука і державотворення в Україні у контексті інтеграційних процесів* : зб. матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Правова наука і державотворення в Україні у контексті інтеграційних процесів» (19-20 травня 2023 року, м. Суми, Сумська філія ХНУВС). СФ ХНУВС, 2023. С. 327-329.
55. Руденко М. В. Теоретичні основи інституціональних змін національної економіки. *Фінансовий простір*. 2018. № 1 (29). С. 108-116. URL : https://ofp.cibs.ubs.edu.ua/files/1801/18rm_zne.pdf (дата звернення: 22.02.2021).
56. Саблук П. Т., Лузан Ю. Я. Аграрна політика та чинники її реалізації. *Економіка АПК*. 2019. № 10. С. 6-17.
57. Савченко В. Ф. Інфраструктура національної економіки як необхідна умова економічного зростання. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2016. Випуск 1(47). Т.2. С. 180-187. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/10749/1pdf>.
58. Савченко В. Ф., Гоголь Т. А. Структурна перебудова України на інноваційній основі та проблеми її фінансування. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Випуск 29. С. 131-137. URL : http://bses.in.ua/journals/2018/29_1_2018/30.pdf (дата звернення: 22.02.2021).
59. Савченко В. Ф. Національна економіка: навч. посібник. 2-е вид. Чернівці: Видавництво ЧДІЕУ, 2014. 329 с.
60. Сапич В. І. Трансформаційні зміни відносин власності на землю в аграрному секторі економіки. *Економіка АПК*. 2018. № 4. С. 51–59.
61. Сапич В. І. Соціально-економічні основи розвитку відносин власності на землю в аграрному секторі економіки: монографія. Суми : ФОП Литовченко Є. Б., 2019. 280 с.
62. Сапич В. І., Сапич Н. М. Історичні закономірності та особливості становлення і розвитку відносин власності на землю. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка та менеджмент»*. 2018. № 8 (77). С. 25–30.
63. Сенишин О. С. Роль соціально-економічного прогнозування у структурі механізму розвитку вітчизняного продовольчого комплексу. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2014. Випуск 2. С. 347-351. URL: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/68.pdf> (дата звернення: 22.02.2021).
64. Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: національна доповідь / за ред. Е. М. Лібанової, М. А. Хвесика. Київ: ДУ ІЕПСР НАН України. 2014. С.7-10, 13-107.
65. Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2016. 432 с.
66. Стулова І. М., Швецова А. В. Демократія та економічний розвиток: взаємозв'язок і взаємозумовленість. URL :

<http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/24391/40-Stulova.pdf?sequence=1> (дата звернення: 22.02.2021).

67. Таранич О. В., Ярошенко О. П. Ефективність управління об'єктами державного сектору України. *Економіка і організація управління*. 2019. № 1 (33). С. 103-109.
68. Тітаренко Г. Б. Інституційні чинники розвитку національної інноваційної системи України: проблеми методології. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2013. №1. С. 110-115.
69. Федоренко І. А. Нормативно-правові засади регулювання розвитку економічного потенціалу в Україні. *Економічні науки. Серія: Регіональна економіка*. 2008. № 5(17), Ч. 4. URL: http://www.nbuiv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/En/RE/2008_5_4/zbirnuk_RE_4_118.pdf.
70. Ходжаян А. О., Ходжаян А. Р. Концептуальні засади державної структурної політики національної економіки. *Проблеми економіки*. 2019. № 2 (40). С. 73-80.
71. Чаленко Ю. О. Методика визначення економічного потенціалу. *Економіка України*. 2013. №8. С. 40-54.
72. Чечель О. М. Принципи та механізм державного регулювання економіки. *Вісник АМСУ. Серія: «Державне управління»*. 2013, № 2 (9). С. 103-111.
73. Чукаєва І., Овчинникова В. Виробнича інфраструктура: сутність та проблеми її розвитку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2013. №4. С. 98-101.
74. Шапоренко О. І., Фарзалієв Е. Е. Вплив державного управління на економіку: аналіз поглядів та роль знань. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. № 1 (53). С. 75–83. URL : <https://snku.krok.edu.ua/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/148/168> (дата звернення: 22.02.2019).
75. Шинкарук Л. В. Взаємозв'язок структурних трансформацій та економічного зростання України. *International Scientific Journal*. 2015. № 9. С. 180–185. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2015_9_42 (дата звернення: 22.02.2021).
76. Шумська С. С. Макроекономічне прогнозування : навч. посібник : у двох ч. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2015. Ч. 1. 176 с.
77. Юр'єва П. Б. Генезис форм міжнародної економічної інтеграції та їх класифікація. *Бізнес-навігатор*. 2020. Випуск 3 (59). С. 29-33. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2020/59_2020/7.pdf (дата звернення: 22.02.2021).
78. Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б. Аналіз існуючих систем прогнозування соціально-економічного розвитку у світі та в Україні. *Бізнес-інформ*. 2015. № 11. С. 58-65.
79. Ясенецький В. С. Передумови державного втручання в роботу ринкової інфраструктури. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2012. №5. С. 77-81.
80. Яхно Т. П., Шимановська-Діанич Л. М. Теорії добробуту як теоретичне підґрунтя для визначення сутності сучасного споживчого ринку. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2018. Випуск 3 (131). С. 140-146. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20183\(131\)/sep20183\(131\)_140_YakhnoT,Shyma-novska-DianyachL.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20183(131)/sep20183(131)_140_YakhnoT,Shyma-novska-DianyachL.pdf) (дата звернення: 22.02.2021).

81. Дементов В.О. Підтримка підприємництва як один із дієвих інструментів відновлення та розвитку громад в умовах воєнного стану. *Правова наука і державотворення в Україні у контексті інтеграційних процесів* : зб. матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Правова наука і державотворення в Україні у контексті інтеграційних процесів» (19-20 травня 2023 року, м. Суми, Сумська філія ХНУВС). СФ ХНУВС, 2023. С. 254-256.

82. Дементов В.О. Комплексна допомога сім'ям з дітьми: соціально-економічні виклики воєнного часу. *Правова наука і державотворення в Україні у контексті інтеграційних процесів* : зб. матеріалів XV Міжнародної науково-практичної конференції «Правова наука і державотворення в Україні у контексті інтеграційних процесів» (24 травня 2024 року, м. Суми, Сумська філія ХНУВС). СФ ХНУВС, 2024. С. 310-312.

10.3. Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. – Режим доступу : www.me.gov.ua
4. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу : www.mlsp.gov.ua
5. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. - Режим доступу : www.minregion.gov.ua
6. Офіційний сайт державної служби статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua